

Alina Kilian, Agnieszka Kilian

**SŁOWNIK
JĘZYKA PRAWNICZEGO
I EKONOMICZNEGO
NIEMIECKO-POLSKI**

**WÖRTERBUCH
DER RECHTS- UND
WIRTSCHAFTSSPRACHE
DEUTSCH-POLNISCH**

4. WYDANIE

Alina Kilian

doktor nauk prawnych (Uniwersytet Gdański), tłumacz z języka niemieckiego i polskiego z egzaminem państwowym złożonym przed niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową w Düsseldorfie, specjalistka w zakresie przekładu tekstów prawnych i prawniczych

Dr.jur. (Universität Gdańsk), staatlich anerkannte Übersetzerin für die polnische und deutsche Sprache, Spezialistin für die Fachübersetzung von den Texten auf dem Gebiet des Rechts

Agnieszka Kilian

adwokatka, absolwentka studiów podyplomowych z zakresu prawa prywatnego LL.M. (Universität zu Köln)

Rechtsanwältin, Absolventin des Aufbaustudiums im Bereich des Privatrechtes LL.M. (Universität zu Köln)

Alina Kilian, Agnieszka Kilian

**SŁOWNIK
JĘZYKA PRAWNICZEGO
I EKONOMICZNEGO
NIEMIECKO-POLSKI**

**WÖRTERBUCH
DER RECHTS- UND
WIRTSCHAFTSSPRACHE
DEUTSCH-POLNISCH**

4. WYDANIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

 Wolters Kluwer

WARSZAWA 2021

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Korekta
Małgorzata Bochwic-Ivanovska

Projekt okładki i stron tytułowych
Wojtek Kwiecień-Janikowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-621-7
4. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Inhaltsverzeichnis

Spis treści

Vorwort.....	7
Przedmowa.....	9
Abkürzungen, allgemeine / Wykaz skrótów	11
Abkürzungen der Fachausdrücke / Wykaz skrótów fachowych	13
Abkürzungen der deutschen Gesetze und europäischen Verträge / Wykaz skrótów ustaw niemieckich i niemieckich nazw traktatów europejskich	17
Abkürzungen der polnischen Gesetze und europäischen Verträge / Wykaz skrótów ustaw polskich i nazw traktatów europejskich.....	25
Hinweise für die Benutzer / Wskazówki dla korzystających ze słownika.....	27
Wörterbuch / Słownik.....	29
Einige idiomatische Redewendungen / Niektóre zwroty idiomatyczne	833
Diagramme / Diagramy.....	837
Ermittlungsverfahren nach der polnischen StPO / Postępowanie przygotowawcze według polskiego k.p.k.	839
Postępowanie przygotowawcze wg niemieckiego k.p.k. / Ermittlungsverfahren nach der deutschen StPO.....	840
Status osoby podejrzanej w procesie karnym wg niemieckiego k.p.k. Status der beschuldigten Person in einem Strafprozess nach StPO	841
Gerichtsverfahren in dem ersten Rechtszug nach der polnischen k.p.k. (StPO) / Postępowanie główne sądowe w pierwszej instancji wg polskiego k.p.k.....	842
Postępowanie główne sądowe wg niemieckiego k.p.k. (StPO) §§ 213–295 StPO / Gerichtsverfahren nach der deutschen StPO	843
Droga instancyjna wg niemieckiego k.p.c. / Der Instanzenzug in Zivilprozessordnung	844
Der Instanzenzug nach der polnischen Zivilprozessordnung / Droga instancyjna wg polskiego k.p.k.	845

VORWORT

Der neu bearbeitete und erweiterte deutsch-polnische Band des *Wörterbuches der Rechts- und Wirtschaftssprache* ist die 4. Auflage des Bandes, der im Jahre 1996 erschienen ist. Er umfasst ca. 51.000 Stichwörter.

Die Neubearbeitung wurde umfassend aktualisiert, wesentliche Änderungen im deutschen Rechts- und Wirtschaftssystem sind berücksichtigt. Auch, in noch größerem Umfang als in den früheren Auflagen, wurden die Entwicklung des europäischen Rechts und die deutsche europäische Terminologie berücksichtigt.

Die aktuelle Fassung des Wörterbuches wurde um wesentliche neue Begriffe vorrangig aus dem Bereich des Datenschutzes, Umweltschutzrechts, Verbraucherschutzes, Kreditwesens, des Telekommunikationsrechts, insbesondere des Zahlungsverkehrs, des gewerblichen Rechtsschutzes, des Gesellschaftsrechts und des Insolvenzrechts erweitert.

Um den Bedürfnissen der Praxis Rechnung zu tragen, haben wir den Band um weitere Begriffe des Rechnungswesens und der Betriebswirtschaft erweitert. Im größeren Maße als in den vergangenen Auflagen wurden auch Begriffe aus dem Bereich des Arbeitsrechts, Sozialversicherungsrechts, Familienrechts sowie Straf- und Strafprozessrechts berücksichtigt.

Die Auswahl der Stichwörter haben wir aufgrund der deutschen, europäischen und polnischen Gesetzgebung sowie der Praxissprache vorgenommen.

Die aufgehobenen Rechtsinstitute wurden mit entsprechender Erklärung nur dann aufgenommen, wenn dies wegen der existierenden Rechtsfolgen als notwendig erschien. Die polnischen Äquivalente haben wir unter Berücksichtigung der gegenwärtigen Entwicklung und Änderung des polnischen Rechts bearbeitet.

In ihrer Konzeption und dem Aufbau entspricht die 4. Auflage der 1. Auflage. Die zum ersten Mal in diesem Wörterbuch eingeführten Verweise auf die entsprechenden Gesetzesfundstellen wurden in dem vorliegenden Band, auch mit Angaben der polnischen Gesetzesfundstellen für die Äquivalente, fortgesetzt.

Die weiter führenden Erläuterungen sollen nicht nur dem besseren Verständnis der Begriffe, sondern auch der Erweiterung des Wortschatzes dienen. Auch die in das Wörterbuch aufgenommenen juristischen Redewendungen erleichtern das Verständnis und die korrekte Anwendung der Rechtssprache.

Dem jetzigen Band sind auch Diagramme beigelegt, die den Verlauf des Straf- bzw. Zivilprozesses und den Instanzenzug in den beiden Rechtssystemen veranschaulichen sollen. Dadurch werden sowohl die Ähnlichkeiten als auch die Unterschiede in den Rechtssystemen verdeutlicht.

Mit der intensiven Entwicklung sowohl der bilateralen deutsch-polnischen als auch der intereuropäischen Beziehungen wächst die Notwendigkeit, neben fundierten Sprachkenntnissen auch über kulturelles Hintergrundwissen zu verfügen. Deshalb ist das Wörterbuch um idiomatische Redewendungen erweitert, die oft in der Rechts-, Wirtschafts- bzw. Politiksprache verwendet werden. Zusätzliche Erläuterungen der Redewendungen sollen den kulturellen Hintergrund erklären. Die Ken-

ntnis und Anwendung solcher Redewendungen werden mit Sicherheit das gegenseitige Verständnis und die Anknüpfung von Kontakten erleichtern.

Die im Wörterbuch verwendeten Abkürzungen der polnischen Gesetze sind im polnischen Rechtsverkehr allgemein verwendete Abkürzungen. Dies wird vor allem für die deutschen Benutzer von großem Wert sein. Die Abkürzungen der deutschen Gesetze entsprechen den Abkürzungen des Bundesjustizministeriums.

Essen, Juni 2021

Berlin, Juni 2021

Alina Kilian

Agnieszka Kilian

PRZEDMOWA

Przedłożony niemiecko-polski tom *Słownika języka prawniczego i ekonomicznego* jest czwartym, poprawionym i poszerzonym, wydaniem słownika, który ukazał się w roku 1996. Tom ten zawiera około 51 000 haseł.

Obecne opracowanie zawiera obszerną aktualizację uwzględniającą zmiany w niemieckim systemie prawnym i gospodarczym. W większym stopniu niż poprzednio uwzględniono prawo europejskie oraz niemiecką terminologię dot. UE. Rozszerzony został w szczególności zakres haseł dotyczących ochrony danych osobowych, ochrony konsumenta, ochrony środowiska, prawa telekomunikacyjnego, a zwłaszcza elektronicznego obrotu i płatności, prawa spółek, prawa upadłościowego, ubezpieczeń społecznych oraz prawa ochrony własności przemysłowej. Ujęte zostały dodatkowe pojęcia z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy oraz prawa karnego i postępowania karnego. Doboru haseł dokonano, opierając się na ustawodawstwie niemieckim i europejskim, jak również języku praktyki. Ekwiwalenty polskie opracowano z uwzględnieniem aktualnego rozwoju i zmian prawa polskiego. Uchylone instytucje prawne z odpowiednią informacją dla użytkownika zostały uwzględnione wówczas, gdy było to konieczne ze względu na istniejące skutki prawne dawnych regulacji.

W swej koncepcji wydanie czwarte odpowiada pierwotnemu wydaniu Słownika. Wprowadzona po raz pierwszy w tym Słowniku zasada cytowania przepisów dotyczących danych pojęć lub przepisów z nimi związanych jest również stosowana w niniejszym tomie niemiecko-polskim. Zamieszczone objaśnienia wielu pojęć są pomocne nie tylko w ich zrozumieniu, lecz również powiększają bazę leksykalną.

W Słowniku w szerokim zakresie uwzględniono też związki frazeologiczne, które oddają specyfikę języka prawniczego i ułatwiają zarówno rozumienie go, jak prawidłowe stosowanie.

Wraz z intensywnością kontaktów, zarówno dwustronnych polsko-niemieckich, jak i na płaszczyźnie europejskiej, rośnie potrzeba znajomości języka również od strony jego kulturowych aspektów. Stąd też Słownik jest wzbogacony o zwroty idiomatyczne, często używane w języku prawniczym, politycznym i gospodarczym, wraz z wyjaśnieniem ich kontekstu kulturowego. Ich znajomość niewątpliwie będzie ułatwiać zarówno zrozumienie partnera, jak i – poprzez umiejętność ich zastosowania – nawiązanie kontaktu.

Do aktualnego wydania dołączono diagramy, które przedstawiają przebieg procesu cywilnego i karnego oraz drogę instancyjną w obu systemach prawnych i wskazują na ich podobieństwa i różnice.

Zawarte w Słowniku skróty polskich ustaw są skrótami powszechnie przyjętymi i stosowanymi w polskim obrocie prawnym, praktyce sądowej i administracyjnej. Stanowi to niewątpliwą korzyść w szczególności dla użytkowników niemieckojęzycznych. Skróty niemieckich aktów prawnych odpowiadają skrótom stosowanym przez niemieckie Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości.

Essen, czerwiec 2021
Berlin, czerwiec 2021

Alina Kilian
Agnieszka Kilian

a.A. *Abk.* (*andere Auffassung, auch: andere Ansicht*) inny pogląd, inne zdanie; **nach a.A. kommt es zu...** według innego poglądu dochodzi do...

a. a. O. *Abk.* (*am angegebenen Ort*) loc. cit. (*loco citato*), op. cit. (*opere citato*), na wspomnianym miejscu (w wymienionym dziele)

a meta (*auf gemeinsame Rechnung zu zweit*) na wspólny rachunek dla dwóch

ab 1. *Abzug* ~ **Diskont** po odliczeniu dyskonta; ~ **Spesen** odjąwszy koszty **2. Zeit** od; ~ **sofort** od zaraz **3. Ort** ~ **Bahnhof** loco stacja kolejowa; ~ **Kai** loco nabrzeże; **Preis versteht sich** ~ **Lager** cena jest obliczona bez transportu do odbiorcy → **Incoterm**

abändern *v* zmienić (*częściowo*), poprawić; **einen Plan** ~ zmienić plan

Abänderung *f* dokonanie zmiany (*częściowej*), poprawka; **die** ~ **eines Vertrages durchsetzen** przeforsować częściową zmianę umowy

Abänderungs|angebot *n* *Ausschreibung, Vergabe* oferta zmieniająca (np. proponująca inny wybór materiału, inne techniczne rozwiązania niż w zamówieniu); ~**antrag** *m* wniosek o dokonanie zmian w ustawie, wniosek o nowelizację ustawy; **im Parlament einen ~antrag einbringen** przedłożyć w parlamencie wniosek o nowelizację ustawy

abänderungs|bedürftig *adj* wymagający zmiany, wymagający poprawki; **eine ~bedürftige Vertragsbestimmung** postanowienie umowy wymagające zmiany; ~**fähig** *adj* możliwy do zmiany; **diese Regelung ist nicht ~fähig** ta regulacja nie może być zmieniona

Abänderungs|klage *f* (§ 323 ZPO) powództwo o zmianę tytułu egzekucyjnego dot. świadczeń powtarzalnych (zwalczanie prawomocności wyroku, por. art. 358¹ § 3 *in fine* i art. 907 § 2 k.c.); ~**kündigung** *f* → **Änderungskündigung**; ~**vertrag** *m* nowa umowa zmieniająca poprzednią; ~**vorschlag** *m* propozycja zmiany

Abandon *m* **1. HandelsR** (Aufgabe eines Rechtes oder einer Sache in der Absicht, sich dadurch einer Verpflichtung zu entziehen, z. B. im deutschen Gesellschaftsrecht Befreiung von der Nachschusspflicht durch Zurverfügungstellung des Geschäftsanteils) (*vgl.* § 27 *GmbHG*) zrzeczenie się prawa albo rzeczy w celu zwolnienia się ze zobowiązania (podobna konstrukcja występuje w polskim prawie podatkowym, por. art. 66 o.p.) **2. VersicherungsR** (§ 145 *VVG*) zrzeczenie się prawa do przedmiotu ubezpieczenia *w celu uzyskania pełnej sumy ubezpieczeniowej* **3. SeeR** (§ 501 *HGB*) **abandon** (*por. art. 330 k.m.*); **den** ~ **erklären** **1.** zrzec się prawa albo rzeczy w celu zwolnienia się ze zobowiązania **2.** zgłosić **abandon**; ~**erklärung** *f* **1.** zrzeczenie się prawa albo rzeczy w celu zwolnienia się ze zobowiązania **2.** zgłoszenie **abandonu**

abandonnieren *v* → **den Abandon erklären** **abarbeiten** *v* odpracować; **Minusstunden** ~ odpracować nieprzepracowane godziny

Abarbeitung *f* odpracowanie; ~ **einer Geldstrafe durch gemeinnützige Arbeit** odpracowanie kary grzywny poprzez wykonywanie pracy użytecznej społecznie

abartig *adj* (*bes. in sexueller Hinsicht*) chorobliwie odbiegający od normy; ~**es Verhalten** zachowanie chorobliwie odbiegające od normy

Abartigkeit *f* chorobliwe odbieganie od normy

Abbau *m* **1. (Förderung, Gewinnung)** eksploatacja **2. (Abbruch, Demontage)** demontaż, rozbiórka; ~ **von Gerüsten** demontaż rusztowań **3. (Aufhebung)** zniesienie; ~ **von Steuervergünstigungen** zniesienie ulg podatkowych; ~ **von Subventionen** zniesienie subwencji; ~ **von Zollschranken** zniesienie barier celnych **3. (Herabsetzung)** obniżenie (*np. cen*) **4. (Verringerung)** zmniejszenie, redukcja; ~ **von 5% der Stellen ankündigen** zapowiedzieć redukcję 5% miejsc pracy; ~ **von Arbeitsplätzen** redukcja miejsc pracy; *Um-*

weltschutz ~ von **schädlichen Stoffen** redukcja szkodliwych substancji; ~**grad m** stopień redukcji

Abbaubarkeit f *Umweltschutz* zdolność przywracania elementów przyrody do stanu właściwego; **biologische** ~ kompensacja przyrodnicza

abbedingen v 1. wyłączyć; **etwas vertraglich** ~ coś umownie wyłączyć; **von den Allgemeinen Geschäftsbedingungen eine Regelung** ~ wyłączyć (*jakiś*) postanowienie z ogólnych warunków umów; **diese Regelung kann nicht vertraglich abbedungen werden** ta regulacja nie może być umownie wyłączona **2.** uchylić, pozbawić mocy obowiązującej; **diese Vorschriften sind kraft neuen Gesetzes abbedungen worden** te przepisy zostały z mocy nowej ustawy uchylone

abberufen 1. v odwołać **2. adj/pp** odwołany **Abberufung f** odwołanie; ~ **eines Botschafters** odwołanie ambasadora; ~ **des Aufsichtsrates/des Vorstandes einer AG** odwołanie rady nadzorczej/zarządu spółki akcyjnej

Abberufungsschreiben n pismo odwołujące **abbestellen v** odwołać zamówienie; **eine Zeitschrift** ~ wypowiedzieć prenumeratę czasopisma

Abbestellung f odwołanie zamówienia

abbezahlen v spłacić w ratach

Abbezahlung f spłacenie w ratach

abbiegen v skręcać, skręcić; **nach rechts/nach links** ~ skręcić w prawo/w lewo; **von der Richtung** ~ zmienić kierunek

Abbiegeverbot n *VerkehrsR* zakaz skrętu

Abbildung f 1. (*Abilden, bildliches Darstellen*) odtworzenie *czegoś* (w formie obrazu, zdjęcia, rzeźby) **2.** (*Abbild, getreues Bild*) wizerunek; **eine** ~ von **etwas herstellen** odtworzyć/stworzyć wizerunek *czegoś*; **das Recht an der eigenen** ~ (s. § 13 Abs. 1 Ziff. 2 *UrhG*, s. *auch BGH Urteil Marlene Dietrich*) prawo do własnego wizerunku → **Bildnisschutz, Recht am eigenen Bilde** (§ 22 *KunstUrhG*)

Abbildungsfreiheit f (§§ 58, 59, 60 *UrhG*) swoboda odtwarzania

Abbitte f przeprosiny (*formalne*); **bei dem Geschädigten** ~ **leisten** przeprosić pokrzywdzonego, wyrazić ubolewanie wobec pokrzywdzonego

abblenden v włączyć światła mijania

Abblendlicht n światła mijania; **das** ~ **einschalten** włączyć światła mijania

abbrechen v 1. (*vorzeitig beenden*) przerwać, zerwać; **ein Experiment** ~ przerwać eksperyment; **Schwangerschaft** ~ przerwać ciążę; **Verhandlungen** ~ przerwać negocjacje, przerwać pertraktacje **2.** (*abreißen*) rozebrać, zburzyć

abbröckeln v odpadać, spadać powoli, spadać stopniowo (*np. kursy*); **die Börenkurse bröckeln ab** kursy giełdowe spadają stopniowo

Abbruch m 1. (*vorzeitige Beendung*) przerwanie, zerwanie; ~ **der diplomatischen Beziehungen** ~ zerwanie stosunków dyplomatycznych; ~ **der Verhandlungen** zerwanie negocjacji, zerwanie pertraktacji **2.** (*Abriss*) rozbiórka, zburzenie; **ein Haus auf** ~ **verkaufen** sprzedać dom do rozbiórki **3.** (*Beeinträchtigung, Schaden*) ujma, uszczerbek; **jdm** ~ **tun** przynieść komuś ujmę, zaszkodzić komuś; **einer Sache** ~ **tun** zaszkodzić sprawie

Abbruch|anordnung f (Beseitigungsverfügung bei baurechtswidrig errichteter Bausubstanz) nakaz rozbiórki (*por. art. 67 pr. bud.*); ~**antrag m** wniosek o wydanie pozwolenia na rozbiórkę; ~**arbeiten f/pl** roboty rozbiórkowe, prace rozbiórkowe; ~**gebot n** (Duldungsverfügung, wenn eine bauliche Anlage im Geltungsbereich eines Bebauungsplans ganz oder teilweise beseitigt wird, weil sie den Festsetzungen des Bebauungsplans nicht entspricht oder Mängel aufweist, die nicht behoben werden können, s. § 179 *BauGB.*) nakaz rozbiórki; **ein** ~**gebot erlassen** wydać nakaz rozbiórki; ~**genehmigung f** pozwolenie na rozbiórkę; ~**kosten pl** koszty rozbiórki; ~**techniken f/pl** metody rozbiórki; ~**unternehmen n** przedsiębiorstwo rozbiórkowe; ~**verfahren n tech.** proces rozbiórki; ~**verfügung f** → **Abbruchanordnung**

abbuchen v obciążyć rachunek bankowy

Abbuchung f obciążenie rachunku bankowego, odpis z konta; **eine ~ termingerechtes Vornehmen** dokonać obciążenia rachunku bankowego w terminie

Abbuchungsverfahren n regulowanie płatności w ramach obrotu bezgotówkowego → **Lastschriftverfahren**

abbüßen v odcierpieć, odpokutować; **eine Strafe** ~ odbyć karę

ABC-Geschäft n transakcja zakupu rzeczy ruchomych (z *reguly*) lub usług (*np. podróży*), finansowana przy pomocy kredytu w trzech formach → **Teilzahlungskredite**

ABC-Waffen f/pl broń masowego rażenia

abdecken v 1. (*bezahlen*) pokryć (*dlug*); **durch Überweisung eine Schuld** ~ pokryć dług przez dokonanie przelewu **2.** (*absichern*) zabezpieczyć; **ein Termingeschäft durch ein Gegengeschäft** ~ zabezpieczyć transakcję terminową poprzez zawarcie transakcji przeciwstawnej (w celu zneutralizowania ewentualnej straty)

Abdeckung f 1. (*Bezahlung*) pokrycie; **nach ~ fälliger Verbindlichkeiten** po pokryciu wymagalnych zobowiązań **2.** (*Absicherung*) zabezpieczenie; ~ **der Darlehensverbindlichkeit durch eine Hypothek** zabezpieczenie hipoteczne zobowiązania z tytułu pożyczki; ~ **der Wechselkursrisiken** zabezpieczenie przed ryzykami zmiany kursu

abdingbar adj dyspozytywny; ~ **es Recht** (*dispositives Recht*) prawo dyspozytywne

Abdingbarkeit f dyspozytywność, dopuszczalność umownego odstąpienia od regulacji ustawowych

Abdruck m 1. *Text* przedruk **2.** odcisk

Abdrucksrecht n prawo przedruku

aberkennen v odebrać, pozbawić

Aberkennung f odebranie, pozbawienie; ~ **der bürgerlichen Ehrenrechte** pozbawienie praw publicznych; ~ **des Anspruchs auf Ruhegehalt** odebranie rozszczenia o emeryturę/rentę; ~ **der Staatsangehörigkeit** pozbawienie obywatelstwa

Aberkennungsurteil n wyrok pozbawiający

aberratio ictus lat. *StrafR* (Fehlgehen der Tat) zboczenie działania (gdy skutek jest inny od zamierzonego przez sprawcę)

Abfahrt f odjazd

Abfall m 1. (in Deutschland geregelt im Abfallgesetz, *EU-Recht*: 91/156 EWG-Richtlinie über Abfälle) odpad; **die ~fälle beseitigen** usunąć odpady; **die ~fälle lagern** składować odpady; **die ~fälle überwachen** sprawować nadzór nad odpadami; **die ~fälle verbringen** przemieścić odpady; **die ~fälle verwerten** wykorzystywać gospodarczo odpady; ~ **fälle zur Beseitigung** (Unterscheidungsmerkmal nach EU-Recht) odpady do usunięcia; **notifizierungspflichtige ~fälle** odpady wymagające notyfikacji dla ich przemieszczenia (*transgraniczne*) → **Notifizierungsverfahren**; **überwachungsbedürftige ~fälle** odpady wymagające nadzoru; **nicht verwertbare/verwertbare ~fälle** odpady nienadające się do ponownego wykorzystania gospodarczego/odpady nadające się do ponownego wykorzystania gospodarczego; ~ **fälle zur Verwertung** (Unterscheidungsmerkmal nach EU-Recht) odpady do ponownego wykorzystania; **wiedereinführungspflichtige ~fälle** odpady podlegające obowiązkowi sprowadzenia z powrotem

Abfallarten f/pl rodzaje odpadów; ~ **beseitigung f** usunięcie odpadów; ~ **bewirtschaftung f** zagospodarowanie odpadów; ~ **börse f** giełda odpadów (zorganizowana przez Izbę Handlowo-Przemysłową i Związek Przemysłu Chemicznego w celu pośredniczenia pomiędzy zainteresowanymi); ~ **deponie f** miejsce składowania odpadów; ~ **diffusion f** (Verteilung von Abfällen in der natürlichen Umwelt) podział odpadów w środowisku naturalnym; ~ **eigenschaft f** (§ 5 KrWG) charakter/właściwość odpadu; ~ **entsorgung f** utylizacja odpadów; **Anlage zur ~entsorgung** urządzenie do utylizacji odpadów; ~ **erzeuger m** wytwarzający odpady (ten, od którego odpady pochodzą); ~ **gesetz n** ustawa o odpadach; ~ **hierarchie f** (§ 6 KrWG) hierarchia sposobów postępowania z odpadami; ~ **produkt n** produkt powstały ubocznie; ~ **recht n** prawo gospodarki odpadami; ~ **rückführung f** wprowadzenie odpadów do wykorzystania; ~ **transport m** transport odpadów; ~ **touristik f** turystyka śmieciowa (wywożenie śmieci w strefach przygranicznych do sąsiedniego kraju)

i porzucanie ich tam); ~**überwachung f** sprawowanie nadzoru nad odpadami; ~**verantwortlicher m** (*Abfalldirektor*) odpowiedzialny za odpady (*w przedsiębiorstwie*); ~**verbrennung f** spalanie odpadów; ~**verbringung f** przemieszczanie odpadów; ~**verbringungs-gesetz f** (Gesetz über die Überwachung und Kontrolle der grenzüberschreitenden Verbringung von Abfällen) ustawa o nadzorze i kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów (ustawa ta transponuje również postanowienia rozporządzenia Wspólnot Europejskich nr 259/93 → EG-Abfallverbringungsverordnung); ~**vermittlung f** (gewerbsmäßige genehmigungsbedürftig, s. § 50 KrW-/AbfG) pośrednictwo odpadami (prowadzone jako działalność gospodarcza wymaga zezwolenia); ~**vermeidung f** unikanie powstawania odpadów → **Kreislaufwirtschaft**; ~**verwertung f** wykorzystanie gospodarcze odpadów → **Kreislaufwirtschaft**; ~**verzeichnis n** spis odpadów, wykaz odpadów → **Europäisches Abfallverzeichnis**; ~**wirtschaft f** gospodarka odpadami; ~**wirtschaftsdatenbank f** (**AWIDAT**) (beim Umweltbundesamt) bank danych dot. gospodarki odpadami (przy Federalnym Urzędzie ds. Środowiska Naturalnego) → **Europäische Datenbank für ~wirtschaft 2.** (*Sezession*) secesja, oderwanie się

abfallen v 1. (*Vorteil erlangen*) przynieść zysk, przynieść korzyść; **ein wesentlicher Betrag wird für den Vermittler** ~ istotna suma przypadnie pośrednikowi **2.** (*sich lossagen*) wystąpić; **von einer Partei** ~ wystąpić z partii **3.** (*an Leistung etc. verlieren*) **in der Arbeitsintensität** ~ utracić intensywność pracy; **gegenüber der Konkurrenz** ~ przegrywać z konkurencją

abfällig adj nieprzychylny, ujemny; **sich über jdn** ~ **äußern** wyrazić się o kimś nieprzychylnie, wypowiedzieć się o kimś negatywnie

abfangen v przechwycić; **einen Brief** ~ przechwycić list; **Verluste durch günstige, neue Geschäfte** ~ wyrównać straty korzystnymi nowymi transakcjami

Abfangen n (*von Postsachen, Funksprüchen*) przechwycenie

abfassen v sporządzić, sformułować, zredagować; **einen Brief/einen Schriftsatz** ~ zredagować list/sporządzić pismo; **ein Urteil** ~ sporządzić wyrok

Abfassung f sporządzenie, sformułowanie, zredagowanie

abfertigen v odprawić, wyekspediować; **das Gepäck** ~ wyekspediować bagaż; **Waren zollamtlich** ~ dokonać odprawy celnej towarów

Abfertigung f odprawa, załatwienie; ~ **der Reisenden** odprawa podróżnych

Abfertigungs|gebühr f opłata celna; ~**schein m** deklaracja celna, świadectwo odprawy

abfinden v 1. zaspokoić kogoś (*jednorazowo*), zrekompensować; **einen Arbeitnehmer wegen der Auflösung des Dienstverhältnisses** ~ wypłacić odprawę pracobiorcy z tytułu rozwiązania stosunku pracy; **Gläubiger im Wege eines Vergleichs** ~ zaspokoić wierzycieli w drodze ugody **2. refl. sich** ~ pogodzić się z czymś; **sich mit einem Urteil** ~ pogodzić się z wyrokiem

Abfindung f 1. *ArbeitsR* odprawa (*jednorazowa*); **Anspruch auf ~ haben** mieć roszczenie o odprawę **2.** (*Schadensersatz*) odszkodowanie; **einem ausscheidenden Teilhaber eine angemessene** ~ **zahlen** zapłacić odpowiednie odszkodowanie wspólnikowi występującemu ze spółki; **eine** ~ **anbieten** zaoferować odprawę/odszkodowanie; **eine** ~ **erhalten** otrzymać odprawę/odszkodowanie; **eine** ~ **vereinbaren** uzgodnić odprawę/odszkodowanie

Abfindungs|forderung f roszczenie o odprawę/odszkodowanie; **eine ~forderung stellen** wystąpić z roszczeniem o odprawę/odszkodowanie; ~**guthaben n** (§ 738 BGB) kwota przysługująca występującemu wspólnikowi spółki (spółki cywilnej, spółki osobowej prawa handlowego w przypadku, gdy jego udział powoduje przyrost udziałów pozostałych wspólników, por. art. 871 k.c., art. 65 § 3 i art. 66 k.s.h.); ~**vereinbarung f** uzgodnienie/umowa o odprawę/odszkodowanie; **arbeitsgerichtlicher ~vergleich m** ugoda o odprawę/odszkodowanie zawarta przed sądem pracy; ~**vertrag m** umowa

o odpawę/odszkodowanie; ~zahlung f wypłata odpawy/odszkodowania

abflauen v *Börse, Konjunktur* słabnąć, uspokajać się; **die Konjunktur flaut ab** koniunktura słabnie; **die Stimmung an der Börse flaut ab** popyt na giełdzie słabnie

Abfluss m odpływ; ~ von Kapital ins Ausland odpływ kapitału za granicę; ~ liquider Mittel odpływ płynnych środków finansowych

Abflussprinzip n *SteuerR* (§ 11 Abs. 2 EStG) zasada uwzględniania wydatków w danym roku podatkowym → **Zuflussprinzip**

abführen v odprowadzać, odprowadzić; **jdn zur Haft** ~ odprowadzić kogoś do aresztu; **Steuern an das Finanzamt** ~ odprowadzić podatki do urzędu skarbowego

Abführung f odprowadzenie; ~ eines Gefangenen odprowadzenie więźnia; ~ des Gewinnes an die Muttergesellschaft odprowadzenie zysku do spółki-matki → **Gewinnabführungsvertrag**; ~ von Steuern odprowadzenie podatków

Abgabe f 1. öffentlich-rechtliche Geldleistungen danina publiczna/podatek/opłata; **mit ~n belegen** nałożyć podatki/opłaty; **eine ~ erheben** pobrać podatek/opłatę; ~ mit (zoll) gleicher Wirkung (Art. 23 Abs. 1, 25 EG) opłata o skutku podobnym (*do cla*), opłata wywierająca skutek podobny (*do cla*); **inländische** ~ (Art. 90 EG) opłata krajowa; **öffentliche** ~ należność publicznoprawna; **parafiskalische** ~ opłata parafiskalna; **zollgleiche** ~ opłata równoważna z cłem 2. (*Abgeben, Abliefern*) złożenie, oddanie; ~ einer Erklärung złożenie oświadczenia; ~ einer Rechtssache an das zuständige Gericht przekazanie sprawy do właściwego sądu; ~ einer Steuererklärung złożenie zeznania podatkowego; ~ seiner Wahlstimme oddanie głosu 3. (*Verkauf*) sprzedaż; ~ von Waren zu herabgestztem Preis sprzedaż towarów po obniżonej cenie

Abgabe| frist f termin oddania, termin złożenia; ~kurs m kurs emisyjny

Abgaben| befreiung f zwolnienie z podatków/opłat; ~erhebung f pobieranie podatków/opłat, ściąganie podatków/opłat;

~freiheit f → ~befreiung; ~ordnung f (AO) ordynacja podatkowa; ~überhebung f (§ 353 StGB) świadome nadmierne pobieranie podatków lub opłat dla osiągnięcia korzyści majątkowej (przestępstwo urzędnicze)

Abgabepflichtiger m zobowiązany do publicznoprawnych świadczeń pieniężnych, w *znaczeniu węższym*: podatnik

Abgabe| sätze m/pl stopy procentowe sprzedaży (niektórych papierów wartościowych, wg których są one sprzedawane przez Bank Federalny w ramach polityki otwartego rynku w celu regulacji rynku pieniężnego); ~termin m data złożenia, data oddania; ~vermerk m adnotacja o złożeniu/oddaniu

Abgang m 1. ubytek, strata; ~ im Obst- und Gemüsehandel ubytki w handlu owocami i warzywami 2. → Absatz 3. odjazd, odejście; ~ des Zuges odjazd pociągu; **nach ~ der Post** po wyjściu poczty

Abgangs| ort m miejsce odpawy (*towaru*); ~zollstelle f odprawiający urząd celny

Abgas n gaz spalinowy, gaz odlotowy, spaliny; **umweltschädliche ~e** gazy spalinowe/odlotowe szkodliwe dla środowiska naturalnego; **Untersuchung der ~e von Kraftwagen** kontrola gazów spalinowych w pojazdach samochodowych; ~entgiftung f oczyszczenie gazów spalinowych/odlotowych z substancji trujących; ~normen f/pl dopuszczalne normy gazów spalinowych/odlotowych; ~werte m/pl procentowa zawartość gazów spalinowych/odlotowych; **die ~werte durch verschärfte Abgasnormen reduzieren** redukować procentową zawartość gazów spalinowych/odlotowych poprzez zaostrzone dopuszczalne normy ich zawartości

abgeben v 1. *Wahlen* oddać; **seine Stimme bei den Wahlen** ~ oddać swój głos w wyborach 2. (*verkaufen*) odstąpić, sprzedać; **die Ware billig** ~ odstąpić tanio towar 3. (*allgemein*) oddać; *fig.* **eine Stellungnahme** ~ zająć stanowisko, wyrazić pogląd

abgehen v 1. (*abweichen*) odbiegać, odstąpić; **mit dem Urteil von feststehender Rechtsprechung** ~ odbiegać w wyroku od stałego orzecznictwa 2. (*von einem Betrag*) odliczyć, potrącić; **vom Preise** ~ odliczyć od ceny, po-

Zaktualizowany tom niemiecko-polski *Słownika języka prawniczego i ekonomicznego* jest jego czwartym wydaniem i zawiera około 51 000 haseł.

Opracowanie uwzględnia zmiany zachodzące w niemieckim oraz europejskim systemie prawnym i gospodarczym. Poszerzono zakres haseł odnośnie do: ochrony danych osobowych, ochrony konsumenta, ochrony środowiska, prawa telekomunikacyjnego, w szczególności elektronicznego obrotu i płatności, prawa spółek, prawa upadłościowego, ubezpieczeń społecznych oraz prawa ochrony własności przemysłowej. Ujęte zostały dodatkowe pojęcia z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy oraz prawa karnego i postępowania karnego.

Odpowiedniki polskie opracowano z uwzględnieniem aktualnego rozwoju i zmian prawa polskiego oraz rodzimej terminologii z dziedziny prawa europejskiego.

Do aktualnego wydania zostały dołączone diagramy, które przedstawiają przebieg procesu cywilnego i karnego, drogę instancyjną w obu systemach oraz wskazują ich podobieństwa i różnice.

Tom niemiecko-polski *Słownika* jest wzbogacony o zwroty idiomatyczne, często używane w języku prawniczym, politycznym i gospodarczym, wraz z wyjaśnieniem ich kontekstu kulturowego. Ich znajomość niewątpliwie będzie ułatwiać zarówno wzajemne zrozumienie, jak i – poprzez umiejętność ich zastosowania – nawiązywanie kontaktów.

Der aktualisierte deutsch-polnische Band *des Wörterbuches der Rechts- und Wirtschaftssprache* ist die 4. Auflage des Bandes. Er umfasst ca. 51 000 Stichwörter.

Die Neubearbeitung berücksichtigt wesentliche Änderungen im deutschen Rechts- und Wirtschaftssystem als auch die Entwicklung des europäischen Rechts und der deutschen Terminologie. Die jetzige Fassung *des Wörterbuches* wurde um neue Begriffe aus dem Bereich des Datenschutzes, Umweltschutzrechtes, Verbraucherschutzes, Kreditwesens, des Telekommunikationsrechts, insbesondere des Zahlungsverkehrs, des gewerblichen Rechtsschutzes, des Gesellschaftsrechtes und des Insolvenzrechtes erweitert.

Die polnischen Entsprechungen wurden unter Berücksichtigung der gegenwärtigen Entwicklung und Änderung des polnischen Rechtes als auch der einheimischen Terminologie aus dem Bereich des Europarecht bearbeitet.

Dem jetzigen Band sind auch Diagramme beigegefügt, die den Verlauf des Straf- bzw. Zivilprozesses und den Instanzenzug in beiden Rechtssystemen veranschaulichen sollen. Dadurch werden sowohl die Ähnlichkeiten als auch die Unterschiede in den Rechtssystemen verdeutlicht.

Der deutsch-polnische Band *des Wörterbuches* ist um die idiomatischen Redewendungen erweitert, die oft in der Rechts-, Wirtschafts- bzw. Politiksprache verwendet werden. Zusätzliche Erläuterungen der Redewendungen sollen den kulturellen Hintergrund erklären. Die Kenntnis und Anwendung solcher Redewendungen werden mit Sicherheit das gegenseitige Verständnis und die Anknüpfung von Kontakten erleichtern.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMÓWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL